

DELOVANJE SLOVENSKEGA DRUŠTVA ZA ZAŠČITO VODA (SDZV)

prof. dr. Milenko ROŠ¹, dr. Meta LEVSTEK²

Povzetek

Slovensko društvo za zaščito voda (SDZV) je bilo ustanovljeno leta 1991. Namen društva je izobraževanje in spodbujanje k višji zavesti zaščite in ohranjanja narave, predvsem voda; razvijanje zavesti o pomenu zaščite voda; spremljanje, proučevanje in delovanje na področju zaščite in izkoriščanja voda, preskrbe s pitno vodo in ravnanja z uporabljenimi vodami in odpadki; informiranje in izobraževanje strokovne, znanstvene in ostale javnosti s publikacijami, predavanji, srečanji, z izmenjavo izkušenj, ekskurzijami in sodelovanje s podobnimi domačimi, tujimi ter mednarodnimi društvi in organizacijami. Društvo je včlanjeno v mednarodna združenja IWA, EWA in DWA. Že od leta 1995 organizira vsako leto simpozij Vodni dnevi. Simpozij je postal tradicionalno srečanje strokovnjakov s področja voda, ki na simpoziju izmenjujejo izkušnje ob predavanjih in dolгих razpravah slovenskih in tujih strokovnjakov. Slovensko društvo je od Ministrstva za okolje in energijo pridobilo potrdilo, da SDZV deluje v javnem interesu na področju varovanja okolja in ohranjanja narave.

Ključne besede: čiščenje odpadnih voda, društvo, ki deluje v javnem interesu, izobraževanje, varstvo voda

ABSTRACT

Slovenian Water Association for Water Protection has been established in 1991. The purpose of the Association is to educate and promote a higher awareness of the protection and conservation of nature, especially water, developing awareness of the importance of water protection; monitoring, study and work in the field of protection and exploitation of water; drinking water supply and treatment of used water and waste; information and education of professional, scientific and other public through publications, lectures, meetings, sharing experiences, excursions; and cooperation with similar domestic, foreign and international associations and organizations. Our Association is a member of the International Associations: IWA, EWA in DWA. We organize annually symposium called Water Days since 1995. The symposium has become a traditional meeting of experts in the field of water. At the symposium we exchange experiences with lectures in long discussions with Slovenian and foreign experts. Slovenian Association has received from the Ministry of Environment and Energy Certificate that our Association acts in the public interest in the field of environmental protection and nature conservation.

¹ Prof. dr. Milenko Roš, predsednik, Slovensko društvo za zaščito voda

² Dr. Meta Levstek, predsednica organizacijskega odbora, Vodni dni 2014, Slovensko društvo za zaščito voda

1. UVOD

Slovensko društvo za zaščito voda (SDZV) je prostovoljno, samostojno in nepridobitno združenje, katerega namen je razvijanje varstva voda in tehnik čiščenja voda. Ustanovljeno je bilo leta 1991 z imenom Društvo za zaščito voda Slovenije.

Predsednik društva je postal prof. dr. Eugen Petrešin, ki je takrat predaval na Fakulteti za gradbeništvo v Mariboru. Predsednik je ostal do leta 1995, ko je prevzel predsedovanje prof. dr. Milenko Roš, ki je bil takrat zaposlen na Kemijskem inštitutu v Ljubljani kot vodja Laboratorija za kemijo, biologijo in tehnologijo voda.

Leta 1995 je na pobudo članov na letni redni skupščini društva društvo spremenilo ime v Slovensko društvo za zaščito voda. Na letni skupščini leta 1996 smo sprejeli nov statut.

V letu 2008 je vodenje društva prevzel prof. dr. Boris Kompare, zaposlen na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo v Ljubljani, na Inštitutu za zdravstveno hidrotehniko.

2. POMEN DRUŠTVA V NAŠI DRUŽBI

Osnovni namen društva je združevanje pravnih in fizičnih oseb, ki se ukvarjajo z zaščito voda. Delovanje društva je zato usmerjeno v izobraževanje in spodbujanje k višji zavesti zaščite in ohranjanja narave, predvsem voda, razvijanje zavesti o pomenu zaščite voda, spremljanje, proučevanje in delovanje na področju zaščite in izkoriščanja voda, preskrbe s pitno vodo in ravnanja z uporabljenimi vodami in odpadki; informiranje in izobraževanje strokovne, znanstvene in ostale javnosti s publikacijami, predavanji, srečanji, z izmenjavo izkušenj, ekskurzijami, s tečaji in podobnimi aktivnostmi o stanju in dosežkih na področju zaščite voda in sodelovanje s podobnimi domačimi, tujimi ter mednarodnimi društvi in organizacijami.

Leta 2003 je SDZV na takratno Ministrstvo za okolje, prostor in energijo vložilo prošnjo za pridobitev potrdila, da društvo deluje v javnem interesu, na področju varovanja okolja in ohranjanja narave. To potrdilo je Slovensko društvo za zaščito voda tudi pridobilo v letu 2003.

3. ORGANIZIRANOST DRUŠTVA

Društvo je organizirano tako, da imamo redne in častne člane. Člani društva morajo spoštovati akta društva (Statut in Kodeks društva) in sklepe njegovih organov, varovati ugled društva, delovati v skladu z interesi, koristmi in ugledom društva, aktivno sodelovati pri delu društva in plačevati članarino.

Slovensko društvo za zaščito voda ima naslednje organe društva:

- skupščino,
- upravni odbor,
- nadzorni odbor in
- častno razsodišče.

Poleg omenjenih organov društva sme za izvajanje nalog društva skupščina društva ustanoviti posebne odbore. Skupščina društva sprejema in spreminja splošne akte društva, sprejema program dela in finančni načrt ter potrjuje zaključni račun za preteklo leto, voli organe društva in obravnava poročila o delu teh organov, sklepa o drugih najpomembnejših odločitvah v zvezi z obstojem in delovanjem društva ter odloča o drugih zadevah, določenih s statutom, razrešuje organe društva, sklepa o dnevnem redu, odloča o višini članarine, odloča o pritožbah zoper odločitve upravnega in nadzornega odbora ter častnega razsodišča, odloča o vključevanju in sodelovanju z drugimi sorodnimi organizacijami, podeljuje naziv častnega člana, odloča o nakupu in prodaji nepremičnin, sklepa o prenehanju društva in odloča o drugih zadevah v skladu z namenom društva.

Upravni odbor je izvršilni organ skupščine, ki opravlja organizacijska, strokovno-tehnična in administrativna dela ter vodi delo društva med dvema skupščinama v skladu z akti in koristmi društva ter sklepi skupščine. Upravni odbor sklicuje skupščino, skrbi za izvajanje programa dela društva, vodi evidenco članov društva, pripravlja predloge aktov društva, predlog finančnega načrta in zaključnega računa, upravlja premoženje društva, skrbi za finančno in materialno poslovanje društva ter izvaja druge naloge skladno z aktoma društva in sklepi skupščine. O opravljenem delu mora odbor poročati skupščini.

Nadzorni odbor spremlja smotrnost in skladnost dela organov društva s splošnimi akti, sklepi, načeli in koristmi društva. Nadzorni odbor opravlja tudi nadzor nad finančno-materialnim poslovanjem društva.

Častno razsodišče obravnava kršitve članov društva, kot so nespoštovanje statuta ali drugih aktov društva, neizpolnjevanje sklepov organov društva, delovanje v nasprotju z interesi, koristmi in ugledom društva.

4. DELOVANJE DRUŠTVA

Slovensko društvo za zaščito voda si je že ob ustanovitvi zadalo nalogo, da se bo povezovalo s sorodnimi društvi in skušalo organizirati izobraževanje s področja voda.

Povezali smo se z mednarodnimi združenji (International Water Association - IWA, European Water Association – EWA, Deutsche Vereinigung für Wasserwirtschaft, Abwasser und Abfall e. V. – DWA) in imenovali predstavnike v njihovih organih. Sodelovali smo na njihovih srečanjih in spoznali svetovno znane strokovnjake s področja, ki ga pokriva tudi naše društvo.

Na področju izobraževanja smo že prva leta organizirali letne posvete društva, na katere smo povabili domače in tuje strokovnjake, ki so predavali o aktualnih temah, povezanih s problemi tedanjega časa (pitne vode, čiščenje odpadnih voda, odstranjevanje dušikovih spojin iz odpadnih voda itd.). Že po nekaj letih posvetov so udeleženci želeli oživiti strokovna srečanja pod imenom VODNI DNEVI, kot sta jih prof. dr. Milenko Roš in prof. dr. Milan Dular organizirala med letoma 1980 in 1989 pod pokroviteljstvom Skupine za kemijo, biologijo in tehnologijo voda s Kemijskega inštituta v Ljubljani.

Pobudo smo v imenu SDZV-ja prvič uresničili leta 1995. VODNI DNEVI, na katere smo začeli vabiti poleg naših strokovnjakov tudi tuje strokovnjake, ki smo jih spoznavali na srečanjih mednarodnih združenj. Že po nekaj letih so udeleženci Vodnih dnevo izrazili željo, da bi imeli več možnosti vključevanja v razprave, zato smo uvedli novost – po vsakemu predavanju dolge razprave. Za razprave smo rezervirali toliko časa kot za predavanja. To se je izkazalo za izredno koristno, saj so udeleženci lahko aktivno sodelovali in razpravljali o problemih, ki so jih odpirala predavanja, s predavateljem in z ostalimi udeleženci. Dolge razprave so novost v organizaciji posvetov ali simpozijev, so pa zelo koristne, kot je pokazala praksa.

Na simpozijih, ki jih letos organiziramo že dvajsetič, smo obravnavali vrsto tem, ki so bile aktualne tisti trenutek, udeleženci pa so skozi predavanja in razprave rešili marsikateri problem, ki so ga imeli na svojem področju dela. Obravnavali smo tematike, kot so: čiščenje odpadnih voda, oskrba s pitno vodo, snovanje kanalizacijskih sistemov, zakonodaja na področju voda, monitoring odpadnih voda, odvzem vzorcev odpadnih voda, odvajanje in čiščenje odpadnih voda, odstranjevanje dušikovih in fosforjevih spojin iz odpadnih voda, ravnanje z odpadnim blatom iz bioloških čistilnih naprav, anaerobno-aerobna termofilna stabilizacija blata, strupenost odpadnih voda, evropska okvirna direktiva o vodah, male čistilne naprave 21. stoletja, tehnologija SBR, določanje vodovarstvenih območij, okoljska dajatev, mednarodni preskusi za laboratorije, ki izvajajo monitoring odpadnih voda, pomen mikrobioloških preiskav pitne vode, problematika dezinfekcije v pripravi pitne vode, problematika embalarane vode, alternativni načini ravnanja z odvečnim blatom iz bioloških čistilnih naprav, tehnologija MBBR čiščenja odpadnih voda, delovanje večjih slovenskih komunalnih čistilnih naprav, čiščenje industrijskih odpadnih voda, benchmarking odpadnih voda, izrazje s področja voda, načrtovanje in upravljanje vodnih sistemov, čiščenje podtalnice, kontrola kopalnih voda, membranske tehnologije čiščenja voda, UV-dezinfekcija voda, ločevanje in zgoščanje blata pri malih čistilnih napravah, določevanje KPK v vzorcih z visoko vsebnostjo trdnih delcev, optimizacija procesov v čistilnih napravah, tehnologije MBR čiščenja odpadnih voda.

Tuji strokovnjaki, ki so predavali na Vodnih dnevih: dr. Joachim Rohovec iz Avstrije, prof. dr. Petr Grau iz Češke Republike, prof. dr. Peter Hartwig iz Nemčije, dr. Hans-Peter Kaiser iz Švice, prof. dr. Ludovico Spinoza iz Italije, prof. dr. Harald Kainz iz Avstrije, dr. Heidi Schaar iz Avstrije, prof. dr. Helmut Kroiss iz Avstrije, prof. dr. Stefano Melada iz Italije, dr. Dušan Vančo iz Slovaške Republike, prof. dr. Karl-Heinz Rosenwinkel iz Nemčije in prof. dr. Stefan Winkler iz Avstrije.

Poleg simpozija Vodni dnevi je Slovensko društvo za zaščito voda organiziralo:

- *1st International Conference on Environmental Restoration* v sodelovanju z IAWQ (International Association of Water Quality) in EWPRCA (European Water Pollution and Control Association), Ljubljana, 1997, in
- *Water related EU Directives Workshop* v sodelovanju z EWA (European Water Association), Celje, 2001.

Slovensko društvo za zaščito voda je izdalo nekaj publikacij: *V reprodukcijo integrirana zaščita okolja v kemijski industriji* (avtor: prof. dr. Marko Zlokarnik), *Merjenje pretoka* (avtor: prof. dr. Eugen Petrešin), *Izrazje s področja voda* (avtorji: prof. dr. Milan Dular, prof. dr. Milenko Roš, dr. Alenka Trontelj, prof. dr. Boris Kompare), *Dejavnost društva* (avtor: prof. dr. Milenko Roš).

Slovensko društvo za zaščito voda je organiziralo tudi nekaj strokovnih ekskurzij, predvsem ogled čistilnih naprav in vodovodnih zajetij. V zadnjem letu smo izboljšali svoj spletni portal (<http://www.sdzv-drustvo.si/>), ki ga stalno obnavljamo in posodabljam. Letos smo v sklopu našega spletnega portala pripravili tudi poseben spletni portal za simpozij Vodni dnevi, na katerem se lahko seznanimo s podrobnostmi o simpoziju in prijavimo na simpozij (<http://www.vodnidnevi.si/>).

5. VIZIJA DRUŠTVA

Po več kot dveh desetletjih delovanja društva imamo vizijo, da poleg omenjenih dejavnosti postane društvo centralno stičišče za pomoč, sodelovanje in izobraževanje na področju slovenskih voda. Svojim članom želimo nuditi pomoč v smislu zastopanja pri rednem in prihodnjem delu (vprašanja, odgovori in izmenjava informacij preko spletne strani društva in e-obvestil).

SDZV ima namen izboljšati sodelovanje z vladnimi organi in s sorodnimi društvi pri spreminjanju ali izdajanju nove zakonodaje, opozarjanju na neskladnosti na področju voda ter soorganizirati srečanja na temo aktualnih vprašanj na področju varovanja voda.

Uvedli bomo izobraževanje, strokovne ogled ter sočasno izvajanje mreženja in izmenjave izkušenj po vzoru DWA ter se povezovali z DWA zaradi prenosa izobraževanja na področju voda.

LITERATURA IN VIRI

1. Roš, M.: Dejavnost društva/Activity of the Association, Slovensko društvo za zaščito voda, Ljubljana, 1999.
2. Spletna stran SDZV: <http://www.sdzv-drustvo.si/si/index.php/si/> (5. 8. 2014).
3. Spletna stran VODNI DNEVI: <http://www.vodnidnevi.si/index.php/si/> (18. 8. 2014).
4. Statut Slovenskega društva za zaščito voda (SDZV), Ljubljana, 1996.
5. Vodni dnevi 1995; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Ptuj: Slovensko društvo za zaščito voda, 1995.

6. Vodni dnevi 1996; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Bled: Slovensko društvo za zaščito voda, 1996.
7. Vodni dnevi 1997; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Portorož: Slovensko društvo za zaščito voda, 1997.
8. Vodni dnevi 1998; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Ljubljana: Slovensko društvo za zaščito voda, 1998.
9. Vodni dnevi 1999; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Portorož: Slovensko društvo za zaščito voda, 1999.
10. Vodni dnevi 2000; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Portorož: Slovensko društvo za zaščito voda, 2000.
11. Vodni dnevi 2001; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Celje: Slovensko društvo za zaščito voda, 2001.
12. Vodni dnevi 2002; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Portorož: Slovensko društvo za zaščito voda, 2002.
13. Vodni dnevi 2003; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Bled: Slovensko društvo za zaščito voda, 2003.
14. Vodni dnevi 2004; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Velenje: Slovensko društvo za zaščito voda, 2004.
15. Vodni dnevi 2005; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Portorož: Slovensko društvo za zaščito voda, 2005.
16. Vodni dnevi 2006; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Portorož: Slovensko društvo za zaščito voda, 2007.
17. Vodni dnevi 2007; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Portorož: Slovensko društvo za zaščito voda, 2007.
18. Vodni dnevi 2008; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Portorož: Slovensko društvo za zaščito voda, 2008.
19. Vodni dnevi 2009; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Portorož: Slovensko društvo za zaščito voda, 2009.
20. Vodni dnevi 2010; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Portorož: Slovensko društvo za zaščito voda, 2010.
21. Vodni dnevi 2011; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Portorož: Slovensko društvo za zaščito voda, 2011.
22. Vodni dnevi 2012; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Portorož: Slovensko društvo za zaščito voda, 2012.
23. Vodni dnevi 2013; Roš, M. (urednik). Zbornik referatov. Portorož: Slovensko društvo za zaščito voda, 2013.